Debreczen, 1893. XX. évfolyam 49. sz. Hètfő, Február 27.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

KÖNYVTÁRA

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr, egy hóra 1 forint.
Megjelenik mindennap. vasárnap kivételével.

Kiadó és laptulajdonos: „Csokonai" nyomda és kiadó r.-t.
Felelős szerkesztő: Vértesi Arnold.

Szerkesztőség, Széchényi-uteza, Medgyesi-ház. 1762. sz.
Kiadóhivatal: Széchényi-uteza 1761. sz.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámitás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Teleszky visszalépése.

Budapest, febr. 26.

Nehány nap óta ismételten foglalkoznak ellenzéki lapjaink azzal a fölmerült hirrel, hogy Teleszky István igazságügyminiszteri államtitkár megrendült egészségére való tekintettel állásáról lemond.

Eddig a közleményhez semmi szavunk nem lehet.

Van azonban az ellenzéki lapokban annyi maliczia, hogy Teleszky visszalépésének okát, midőn egyrészről betegeskedésével indokolják, másrészről — szokásuk szerint egy kis ráfogást engedve meg maguknak — azt akarják sejtetni olvasóikkal, hogy a visszalépés oka nem annyira Teleszky István betegeskedésében, mint inkább abban rejlik, hogy Szilágyi Dezső az államtitkárral nem rokonszenvez s modorával ezt oda kényszeriti, hogy diszes helyét, melyen az igazságügyi reformok érdekében oly sok és lelkiismeretes munkát végzett hosszas államtitkársága alatt, elhagyja.

Ezen malicziózus ráfogással szemben — melynek czélja nyilvánvaló — hiába jelenti ki barátai előtt Teleszky, hogy az minden alapot nélkülöz; ellenzéki lapjaink, bár a kijelentés tudomásukra jut s azt kolportálják, a ráfogást továbbra is fenn akarják tartani.

Ez az eljárás amennyire malicziózus, annyira tisztességtelen. Nem alkalmas reá, hogy az ellenzéki sajtó megbizhatóságát és tekintélyét emelje.

Teleszky István visszalépésének oka semmi másban nem keresendő, mint megrendült egészségében.

Mielőtt Szilágyi Dezső igazságügyminiszterré lett, már visszaakart vonulni az államtitkár s hogy mostanáig megtartotta állását s egészsége rovására dolgozott: annak oka — mint a legmegbizhatóbb forrásból jelentik lapunknak — egyedül azon szivélyes és őszinte baráti jó viszonyban leli magyarázatát, mely Szilágyi Dezső és Teleszky István között már régebben fennállott s mely soha egy pillanatra semlazult meg.

Az államtitkár visszalépésének semmi más oka nincs tehát, mint az, hogy orvosai tanácsára a munkáról hosszabb időre le kell mondania, ha azt akarja, hogy a lázas munkában elvesztett egészségét visszanyerje.

Ez az egyszerü valóság. Az ellenzéki lapok más irányu közleménye pedig legszelidebben szólva, czélzatos ráfogás.

De hát ők már csak czélzatos ráfogásból élnek — ez az ő elemük.

— **Országgyülés.** (febr. 25.) A földmivelési tárcza budgetjének általános vitáját folytatták s a gazdák sok érdekeset tudtak elmondani egymásnak, sőt némelyikük még az országnak is. Wittmann János volt az első szónok s utána Bornemissza Lajos mondott egy figyelemmel hallgatott beszédet, melyben kiterjeszkedett a földmivelés számos ágazatára. Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter Lits Gyula határozati javaslatára nyilatkozott s kinyilatkoztatta, hogy semmi elvi akadály nincs az ellen, hogy a méntelepek személyzete a honvédségből vétessék. Károlyi Sándor gróf beszélt ezután s többek közt a zsidók bevándorlása miatt panaszkodott. Bethlen András gróf földmivelési minszter tartott ezután nagyobb szabásu beszédet. A mennyiben fölsorolta azokat az intézkedéseket, melyeket resszortja érdekében eddig tett és azokat is, amiket tervez. Fölhivta a házat, hogy a mezőrendőrségi törvényjavaslatot gyorsan engedje törvénynyé emelkedni. — Beszéde második felében kifejtette a miniszter agrár-politikáját, melyet a ház élénk tetszéssel fogadott. Ezután Beőthy László beható referálása mellett mentelmi ügyeket tárgyaltak le. A ház elhatározta Tisza István, Sima Ferencz, Drakulics Pál kiadását. Az ülés vége igazán emelkedett hangulatban folyt le, oly tüntetés folyt le ugyanis a felvilágosodottság és a szabadelvüség mellett, hogy büszke lehet rá a parlament. Csáky Albin gróf válaszolt Vajay István interpellácziójára. Vajay ugyanis hibáztatta azt, hogy a kultuszminiszter vasárnap nyitva tartatja az egyetemi könyvtárt. Csáky egész határozottsággal kijelentette, hogy nyitva tartatja azt ezután is, mert a közönségnek és a tanuló ifjuságnak kulturális szüksége indokolja. A miniszternek azonban nem kellett intézkedését bővebben indokolni s még kevésbbé védelmezni, mert az egész ház zajosan és lelkesen tüntetett s megrovó megjegyzések röpködtek minden párt részéről Vajay fejére. — A ház a Csáky beszédét természetesen tudomásul vette, de hogy Vajay teljesen izolálva van a házban, ugy az ellenzékről, mint a kormánypártról hangosan követelték: „Szavazzunk!" A miniszter mellett az egész ház fölállt helyéből a szavazásnál s egyedül Vajay maradt a padban ülve.

= **A képviselők napidijai.** A szabadelvü pártban szombaton értekezlet volt a képviselői napidijjak tárgyában. Neményi Ambrus a képviselői napidijjak tárgyában alkotott javaslatot terjesztette elő, elfogadásra ajánlva. Földváry Elemér a javaslat ellen foglalt állást, legföljebb abba egyezhetne bele, hogy 2400 forintban állapitsák meg a napdij és lakbér átalányt; de ezt is csak a jövő országgyülés képviselői javára. Latkótzi is a javaslat ellen foglal állást. Tisza István is ellenzi a javaslatot, csak az esetben szavazhatná meg azt, ha az ügyet pártkérdésnek minősitik. Gróf Teleki szintén a javaslat ellen foglal állást. Báró Kemény János pártolja a javaslatot, de a fizetésnél a legkisebb tételt fogja megszavazni. Tisza Kálmán a napdijj felemelését óhajtotta volna, de mert ez már meghaladott álláspont, a javaslatot elfogadja. Bessenyei Ferencz, Balla Gyula, Wekerle miniszterelnök ki a javaslatot mint képviselő ellenzi. Gróf Károlyi István szerint ha vannak, akik szégyenlik fölvenni a felemelt napdijakat, azok könnyen segithetnek a dolgon, mert odaajándékozhatják nemzeti és kulturczélokra a napidijakat, s napidijait ő ily czélokra választókerületének ajánlja fel.

— **Belföldi hirek.** (Elkészült törvényjavaslat.) A polgári anyakönyvvezetésről szóló törvényjavaslat szövegezését, befejezték a belügyminiszteriumban. — (A szövetkezeti törvényjavaslat) tárgyában Wekerle Sándor pénzügyminiszter márczius 6-án és 7-én enquéte-tárgyalást fog tartani. — (Áthelyezettezredes.) Nagyszebenből Wagner ezredest a 62 gyalogezred parancsnoka — ki miatt Ugron Gábor interpellált a képviselőházban, a szigoru hidegben kivezényelt legénység miatt — Gyulafehérvárról áthelyeztetett. Helyette Knezevics veszi át a parancsnokságot. — (Oláh lelkészek és irók) a „Tribanák"-ban a polgári házasság ellen való tiltakozás végett, márcz. 7-ére gyülést hivnak össze. — (Beszterczebánya uj püspöke) valószinüleg Rimély Károly pozsonyi apátplébános lesz.

— **Külföldi hirek.** (Homerule.) Az irországi párt márczius 18-ára nagy gyülést hivott egybe, hogy a homerule-bill ellen tiltakozzék. Irországban a homerule-bill ellen állást foglalnak és tiltakozó nyilatkozatokat tesznek közzé. Belfastban elhatározták, hogy 10,000 ir polgárt Londonba küldenek, hogy a home-rule-bill ellen tiltakozzanak. Ahlwardt rektort szabadlábra helyezték) s nagy tüntetésekkel fogadták Berlinben. (A panamapör.) A semmitőszék hosszas tanácskozás után kihirdette, hogy a Panama-csatorna-társaság igazgatótanácsosai, Lesseps Károly és Fontane, valamint Sans Leroy volt képviselő által beadott felebbezének a vádkamarának ama határozata ellen, a mely a nevezetteket az esküdtszék elé utasitja, nem adatik hely. A berni szövetségtanács) jegyzéket intézett Arago franczia követhez, melyben sajnálatának ad kitejezést, hogy Carnot köztársasági elnököt, kit nagyrabecsül, Baselben az ismert módon kigunyolták. Az esetet Párisban ezzel elintézettnek tartják. — (Milliós adomány.) Párisból jelentik, hogy egy hollandi protestáns, a ki a katolikus vallásra tért át, ebből az alkalomból a lourdesi templom javára három millió frankot adományozott. — (A németcsászár) szóba hozta hadügyi javaslatot és azt a határozott reménységet hangoztatta,

hogy lehetséges lesz az ellentéteket kiegyenliteni és hogy a birodalmi gyülés a badügyi javaslat legényegesebb pontjait meg fogja szavazni, hogy mely pontokra nem fektet sulyt. — A szerb kormány utasitotta a püspöki zsinatot, hogy addig ne áldja meg Milánt és Natáliát, a mig Szerbiához való jövendő viszonyukat nem szabá yozták. — (Milán) márczius 6-án, Szerbia királysággá való proklamálásának évfordulóján, hir szerint Belgrádba érkezik. Más értesités szerint márczius 5-én, a választások előtt való vasárnap érkezik meg. — (A boulangista párt) Andrieux-t léptette föl, a ki megigérte, hogy annak idején meg fogja nevezni az összes kompromittált képviselőket, a kik éppen egyharmadát teszik a képviselőháznak.

A debreczeni dalegylet közgyülése.

Debreczen, február 27.

A városi dalárda tegnap délután a városháza nagy tanács termében tartotta évi rendes közgyülését Márk Endre elnöklete alatt. A tagok szép számmal jelentek meg, mit az elnök a megnyitóban is örömmel jelzett. A jegyzőkönyv vezetésével Krasznay Ferencz bizatott meg, a hitelesitéssel Nagy Kálmán ügyvéd és Cziffer Nándor.

Az elnök előrebocsátja, hogy az alapszabályok módositásához az összes tagok $^2/_3$-ad részének beleegyezése szükséges; jelenti továbbá, hogy Lengyel Imre disz elnök hivatalos teendői miatt nem jelenhetett meg, s üdvözletét küldi. A gyülés megnyitása után Krasznai Ferencz jegyző felolvasta az elnöki jelentést, az egylet mult évi életeről. Ki van benne tüntetve, hányszor és hol müködött közre a dalárda; igy az egri dalünnepélyen, a budapesti országos dalünnepélyen, Debreczenben a Kossuth ünnepen, a debr. munk. dalegylet zászló felavatásán, a debr. ker. ifjak önk. egylete 25 éves jubileumán, a nőegylet árvaházának felavatásánál stb. Az elnöki jelentést tudomásul vették. A jelentést holnap ösmertetjük.

Következett a jelentés az egylet pénztári állapotáról:

Az egylet mult évi bevétele az 1891-ről maradt 525 frttal együtt 3694 frt 42 kr, kiadás 2295 frt 50 kr, maradvány 1893-ra 1398 frt 92 kr. Ebből 545 frt az alapitványokhoz csatoltatott, s ma a pénztárban van 1945 frt. — A tartalék alaphoz csatoltatott 264 frt 68 kr. s igy ezen alap mai állása 634 frt 57 kr. t

A zászló fentartási alap növekedett 1 frt 98 krral, mely alap most 27 frt 62 kr. Folyt pénztárban 588 frt 06 kr. Összes vagyon tehá 3195 frt 25 kr. A kiadásban benne van a b.-p országos dalünnepély 1079 frt 46 kr. költsége is és a felvidéki inségesek segélyzése 426 frttal. A költségvetést 1893 ra következőkben állapitotta meg a gyülés: maradvány 1892-ről 588 frt 06 kr., ehhez bevétel 1200 frt, ös zesen 1788 frt 06 kr; kiadás 900 frt, a felesleg igy lenne 888 frt 06 kr. A mult évben adományokul kapott az egylet 500 frtot a városról, 100—100 frtot Wolafka püspöktől és Márton Lajostól, 40 frtot Stahl Edénétől. Elnök inditványára a közgyülés köszönetet szavaz a városnak a tanács utján, Bárdos Gézának a felmentvényt megadták s ügybuzgalmáért jegyző könyvileg köszönetet mondanak, ugyszintén Mácsay karmesternek és Steinacker igazgatónak.

Hosszasan tartó vita keletkezett egy pályadij kitüzésenél a felett, hogy mekkora legyen a kitüzött összeg és milyen legyen a kitüzött dij? Határoztatott végre, hogy száz koronát tüznek ki, egy eredeti magyar népdal egyveleg megirására, s az idevonatkozó költségvetés keresztül vitelével az igazg. választmányt bizzák meg. Ezután következett az alapszabályok módositása. Mindjárt a czimnél kissé összezördültek; némelyek dal vagydalos-egyesületet, mások dalárdát akartak, végre megegyeztek, hogy maradnak a réginél, t. i. a dalegyletnél.

A pártoló tagsági diját Cziffer N. 5 frtban. Donogán 4 frtban (családjegy) óhajtaná megállapittatni. Marad ez is a régi 3 frt. Az alapitó tagsági dij ezentul nem 30 hanem 50 frt lesz. Az igazgató választmányba ezentul 10 müködő, 6 pártoló és alapitó tag fog bejönni. (Ezelőtt 8 müködő és 4 pártoló.) Az elnöknek évközben rendkivüli közgyülést kell összehivni 20 tag kivánságára.

Egy egész uj fejezetben tárgyaltatott, hogy mik lesznek a kötelességei az egylet egy uj hivatalnokának t. i. a titkárnak.

Különben itt-ott egy kis beleszólás mellett helybehagyták az egészet, minthogy a szöveg is nem nagyon különbözik a régitől.

Elnök 8-dik elnökségi éve után köszönetét fejezi ki az egylet titkárának és választmányának azért, hogy őt müködésében olyan buzgón és odaadólag támogatták s felkéri a gyülést hogy válassza meg az uj tisztviselőket, kijelölvén vezetésre egy korelnököt. Márk Endre el sem hagyhatta elnöki székét általános felkiáltással és felállással ismét ő választatott meg. Alelnökké szintén egyhangulag Magas Györgyöt, titkárul Krasznai Ferenczet, jegyzővé Péter Gábort, gazdának Patay Györgyöt, pénztárosnak Bárdos Gézát választották. Zászlótartót nem is választottak, mert hisz az már Torday Gábor örök joga. A jövő évi pénztár vizsgálók Szilágyi Imre és Pápay János. Igazgató és karmester választása a választmány jogkörébe tartozik. Igazgató választmányi tagokul az uj alapszabályok szerint alapitó és pártolók közül Kovács Mihály keresk. Stahl Géza, Rottler Béla, Szabó József főszámvevő, Balog Imre kir. táblai biró, Zöld Mihály városi tb tanácsnok, müködő tagok közül Donogán István, Cziffer Nándor, Tikos József, Tóth Imre, Szaitz Sándor, Szilágyi Imre, Kovács József, Pápay János, Varga Imre, Báthory Imre választattak.

Szinház.

A „szultán" ugy szombaton, mint tegnap zsufolt ház előtt került szinre s adják ma és holnap is. A szombati előadás, mivel a darabot ugyszólván hevenyében rántották elő s a személyzet két hét előtt még alig tudta róla, hogy mi fán termett, inkább hasonlitott egy jelmezes főpróbához, mint rendes premiérhez, a tegnapi második előadásnak azonban már voltak élvezhető részei. Ez utóbbihoz füzzük megjegyzéseinket. A közönség akczeptálta az uj operettet, melyben ugyan kevés az eredetiség, de megszerkesztésében Verő György sok verve-el el járt el s a régi jó ösmerős motivumokat csinos öltözetben vezette elénk. Az operettet magát már ösmertettük. Előadásából kiemeljük R. Réthy Laurát, a ki Szelim szerepét játszotta igen csinosan s kivált a „Szeretlek Roxalane-om" keringőt, a darab gyürüjének a drága követ mutatta be bravourral. Ezt meg is kellett ujráznia. Az első felvonásbeli szerelmi dalt is szépen énekelte. Kiemeljük Réthy Laura szép jelmezét, melyben ügyes gondolat volt a

---

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

Dobozi István debreczeni biró levelei a gróf Károlyi levéltárban. *)

— Géresi Kálmántól. —

A levelek tartalmát első sorban Debreczen ügyei, a hadsereg számára tett debreczeni különböző intézkedések, gabona, liszt szállitás, a város terheinek gyakran méltán panaszos felsorolása, a kurucz katonaság és tisztek erőszakoskodásai, az élelemszállitó dobreczeni szekerek vissza nem küldése feletti panaszok, a futások nyomoruságainak leirása képezik. — De egyébb országos kérdésekről és a különböző hirekről is gyakran szólnak: az uj hireket Erdély vagy a váradi bloguárda felől nemcsak Dobozi irja meg hüségesen Károlyinak, hanem Károlyit is kéri erre: „Kérem alázatosan Nagyságodat, méltóságodat, méltóztassék valóságos hirekrül gyakorlott gratiája szerint tudósitani, lészen sub rosa.

Az ellenségtől, különösen a ráczok támadásától való félelem, amit D.-nek nyilt fekvése teljesen igazol, szintén gyakran megszólal a levelekben. „Ha csak Isten után Nagyságod valami jót nem teszen ezzel a földdel most egyszer éppen elromlunk." Egy másik levélben irja; még egyszer alig voltunk ilyen félelemben, nem hiszem el ne oszoljunk, ha nagyobb oltalmat nem tapasztalunk."

Midőn Károlyi kérdezi, hogy a királyi városoknak Eperjesen tartandó gyülésére elmegy-é azt irja: „Ami én rajtam áll benne, ha küldnek jó szivvel megyek, akár pálczával, akár karddal, az mint Isten s az üdő hozza." Ott volt különben a szécsényi országgyülésen 1705 őszén és innen is ir Károlyinak. A fejedelmet is meglátogatta Munkácson

A váradi bloquádárul, melynek élelemmel, ruházával és hadiszerekkel való ellátása jó részben Debreczen terhe volt, majdnem mindenik levélben ir, tudósitást küld a katonaság állapotáról, elmondja véleményét a vezérletről. Gyürk Pált ő ajánlotta először Károlyinak, Hárolyi pedig a fejedelemnek „Ha csak számra kell nézni, elegen vannak, hacsak száj kell enni, abbul sincs panasz, de azt a sok össze zür zavart rozs, zab, tengeri, buzaliszt-ből sült kenyeret teljességgel nem ehetik; félő hogy szét ne oszoljanak. Ez ugyan nem az én birói nyomorult tisztem, hanem commissariusi állapot volna mindazáltal látván a gonoszt, abligatiom szerint meg irom."

Midőn a debreczeni kereskedők a Rákóczi felkelés oly nagy csapását képező pénzválság miatt, a kállai vásáron a megszabott értéken felül adták áruikat és emiatt ország törvénye szerint Irinyi Zsigmond országos biztos azokat contrabandálta (elkoboztatta), Dobozi jár közbe érettök és kéri Károlyit, hogy most az egyszer eresztesse ki őket.

Hegyi bort és culinaret azaz konyhára való zöldséget és élelmiszert gyakran küld a város Károlyinak. Dobozi küld egyszer kerti bort is, „azon kerti borbul ürmözve küldtem nagyságodnak egy italt, adja Isten, hogy tessék, holott nem, kérem meg ne ítéljen, s ne nekem tulajdonitsa". De a maga vajdai borából is kedveskedik. Táhori kalamárist, fejér kenyeret és culinarét küldvén Károlyinak, ezt irja: „Tudom elég bor van nagyságod körül seprün, azért egy ital seprütlent küldtem; ha nagyságodnak nem fog tetszeni, lesz ki megigya.".

A mint ád, ugy ő is kér egyszer másszor kisebb szivességeket." Konrádiak megrontása alkalmatosságával elvitt gulyásomat Aradrul megszabaditatni ne terheltessék nagyságod Neve Marczi, a gulyámmal együtt, kiben oda vesszett nyolcz százig való, vitetett volt el szegény" Szegény Marczi csakugyan megszabadult, Károlyi m gengedte, egy Debreczenben őrzött rácz rabon való kiváltatását.

Nagyon jól tudja Dobozi, hogy miután a város polgársága 25 ezer frton a köteles katonáskodás alól magát megváltotta, a városnak gabonában, lisztben borban, élelmi szerekben kell az országos terhet viselni. Ad is D. mindent, eleget, sokszor bizony erején felül a haza szolgálatjára; a legtöbb baj, amiről Dobozi igen sokszor panaszkodik, a debreczeni szállitó szekerek és az üres lisztes és boros hordók vissza nem küldésében, visszatartásában volt. Általában tudja hogy D.-nek adnia kell, de a város ezt már megszokta s némi humorral irja:" Nagyságod irja, hogy Kegyelmes urunk ő Felsége oda menetele alkalmatosságával róllunk debre-

*) Jelen közleményünk egy része Géresi Kálmán akad. tanárnak a Csokonai kör febr. 24-diki ülésén tartott ilyen czimü felolvasásából, melynek többi részét szombaton kivonatosan ösmertettünk.

turbánon villogó villanyos rózsa. Igen sajnáljuk, hogy nem szólhatunk dicsérettel partneréről, Őrley Flóráról, a kinek ezuttal, máskor rendesen igen élénk és jellemzetes játékáról sem irhatunk jót, mert a mit ő játszott, — az — a Küry Klára-costume daczára — minden egyéb lehetett, csak naiv ifju leányka nem. A szeretetreméltó müvésznő kitünő komika még lehet, de a Roxaloneokat már engedje el nekünk. — A nő szereplök közül különben Locsarekné a legelső, kit mi ugy e szintársulat, mint az egész vidék legelső müvésznőjének tartunk. Ez a genialis asszony az Adelgunda jelentéktelenebb szerepéből is nagy dolgot csinált. Ez és általában a kitünő énekes komika egész szakmája az, a mit jelenleg a fővárosi publikum sem lát jobban előadva. A thüringiai vén leány kaczagása, lengedezései és egész játéka folytonos kaczajt idézett elő. Egri Stefániának (Délia) nehány jó mozzanata volt, a ruhájának előrészén diszelgő hat sósvekli azonban egyáltalában nem volt izléses. A férfiak közül a két basa: Püspöki (Bimbasi, a rettenetes) — és Rónaszéky (Bül-bül, a kellemetes) sok jó mókát produkáltak. Az előbbinek más szerepekben érvényesülő nemes felfogása, diskréczió ja azonban — mivel itt bizony nevettetni kell ezuttal nem vált előnyére. Balassa sem volt az a fürge Ali eunuch, a kit a szerző contemplált, vagy Budapesten talál el Tollagi Nehézkes volt. — Sólyom éneke lte Gastont, nem mindenkor a kellő preczizitással. Németi játszotta Kaftán basát. A kiállitás nem volt valami különös, az 1. felvonásnak a nézőtérről jobbra eső bódéja pedig inkább hasonlitott egy Wurstlpraterbeli komédia-házhoz, vagy tej-csarnokhoz, mint a szultán lakához. A karok-ének és zene — valószinüleg javulni fognak minden ujabb előadásnál s olyan macskazene, a miről a II. felv. beli coulissa-mögötti számban kaptunk, nem fog ismétlődni. Hát a gyaur vendég előtt is fátyolozatlan hárem hölgyek hogy lehetségesek? — A' muezzim dala is gyönge volt. — Az operettet általában véve megkedvelte a közönség s müsoron fog maradni.

(g)

---

* **A régi nóta.** Régi, nagyon régi nóta s halljuk is itt Debteczenben minden saisonban, hogy a direktor valóságos Calligula és Néró, valahányszor valakinek kedvenczét nem akarja szerződtetni. Mikor aztán a szerződés megtörténik, és a közönség — akár müvészi akár egyéb okokból p. o. esetlen reklámok miatt — hidegen viselkedik a debutanssal szemben, a direktor hirtelen áldozatkész hazafiuvá válik s a publikum a lelketlen és képtelen a kinálkozó müvészi élvezet felfogására. Igy csendült meg a régi akkord egy debreczeni lapban, koczkáztatva először is azt az állitást, kogy a szinház direktora ez idényt eddig már 6000 forint deficzittel zárta le. Hát ez egyszerüen nem igaz, jól tudjuk, hogy január 1-ig 3000 frt volt a plus, de bebizonyitották a direktornak ugyanakkor, hogy észszerübb eljárás mellett még annyi lehetett volna. A czikk szerint továbbá a publikum egyik primadonnát tavaly „beczézgetve szerette," mig most viselkedése „méltóságos hódolat." Ha ez hódolat, a mi különben inkább szivélyes buzditás, mit érezhetett Blaha Lujza iránt, a ki szintén volt primadonnája a szinpadnak. Hiányzik továbbá közönségünkből — az idézett czikk szerint — a lelkesedés, gyors lobbanás, e mellett „hálátlan", „unalmas", „érdeklődés nélküli" stb. En istenem! Hát mit éreztek itt egy Blaha Lujza, Rónai, Odry Lehel vagy E. Kovács Gyulával szemben, a kik pedig valóban elsőrendü müvészi erői voltak szinpadunknak? Az állóhely publikumai — zokog tovább a czikkiró — izléstelen, tapsot csak a szamár, marha és egyéb ilyen mondások érnek el s meghonosult nálunk a — klakk. Valóban kár, hogy a czikkiró ur nem öntött ki még több epét a szegény jó debreczeni publikum fejére, a mely elvégre nem vétett egyebet, mint azt, hogy lelkesebben fogadja azon müvészerőket, a melyeket tőle vett át a főváros, mint azokat, a melyek a fővárosból visszakerültek a vidékre. Ujabban sok uj lakosunk nem érzi magát kényelmesen Debreczenben. Még szerencse minden oldal felé, hogy Debreczenből éppen annyi vonat indul kifelé, mint a mennyi .... érkezik! (Beküldetett.)

* **Somló Sándor**, a debreczeni szinpadról is előnyösen ismert szinész, pénteken lépett fel először mint szerződött tag a budapesti nemzeti szinházban. Ferdinándot játszotta az „Ármány és szerelem"-ben s ugy a sajtó, mint a közönség a legjobban fogadták.

* **Szinházi kirek.** Szinházi heti müsort a társulat ez idényben már nem bocsát ki, mivel azt a kezdődő vendégszereplések ugy is minduntalan változtatnák. Akkor, a mikor a budapesti repertoire engedi, egymásután lépnek fel szinpadunkon, értesülésünk szerint Németh József, a népszinház kómikusa, egykor a debreczeni szinháznak is kedvelt müvésze, kit már péntekre várnak; utána következnek Nádai Ferencz, K. Hegyesi Mari és Csilag Teréz, a nemzeti szinház kitünőségei, továbbá Küry Klára, a főváros népszinházi közönségének e tenyéren hordott kedvencze, kit nálunk még nem ösmernek. Meg fog az is itt mindenkit hóditani. A névsor érdekes; sajnálni való, hogy az E. Kovács Gyula classikus cyklusa — ugy látszik elmarad. Szerdán kerül szinre nálunk először Murai Károly „Pezsgő" czimü vigjátéka s ezenkivül a társulat még csak egy ujdonságra, az Abonyi Lajos „Leányasszony" czimü népszinmüvére készül.

* **Gróf Zichy Géza**, a nemzeti szinház és m. kir. opera intendánsa, o aszországi utjából Budapestre visszatért s átvette az ügyek vezetését. Előadásra megszerzé Verdi „Falstaff" cz. uj operáját s a Leoncavalló „Pagliazzi" czimü dalmüvét is.

* **Tüntetés a Kossuth nóta mellett!** Irták, hogy a budapesti rendőrség azt ajánlotta, hogy változtatnák meg a „Próbaházasság" czimü, a népszinházban szinre került darabnak, Solymosi Elek által énekelt kupléját. A kuplé szövege, ugyanis azt állitotta, hogy a katonát — a Kossuth-nóta miatt vasra verik. E miatt szombaton tüntetés volt a népszinházban; Kossuthot s a hazát éltették, végül a közönség együtt énekelte Solymosival a Kossuth nótát.

---

czeniekről is volt valami emlékezet, ugy hiszem nem adom, hanem veszem iránt".

1707 február havában ezt irja: „A futás után debreczeni puszta házamhoz haza verekedtem és otthon egy szem buzát, árpát és egy ital bort nem találván, kevés pihenésre és élelemre holmik szerzésére adnám magamat, ottan minden gondolatom kivül ez nyomoruságos nyügös s régtül fogva tárasztó birói tisztet erőnek erejével nyakamban szegzék. Félek, üres tárháznak gazdasszonyának bolond vagy rosz neve ne keljen; s gabonával s borocskával ha Nagyságod nem subcurrál kölcsön, én nem tudom, hogy subsistáljak cselédimmel."

Bármily szörnyü volt egy-egy futás vagy kibontakozás Debreczennek, bár ilyen alkalommal az üres városba benyomuló ellenség mindent elrombolt, semmivé tett és elpusztitott, bár egyes házakat fel is gyujtott, de az egész város felégetését már csak a maga érdekéből is elhagyta. De közel az eshetőség, hogy a hadviselésnek rettentő kényszerüsége szerint magának Rákóczynak kellett volna az ellenségre rágyujtani Debreczent. 1706. Decz 15. irja Rákóczy fejedelem Rosnyáról Károlyinak: „Hogyha azon német Debreczenben mulatni talál megrontásának (más) módját nem látnám, mintha az hazaszálló lakosok praetextusa alatt valamely égetőket küldhetne bé az ember és egy nehány helyütt meggyujtathatná az várost." (Thaly K. Archivum Rakaczianum I. köt. 665. lapon.) Szerencsére Moszkvának rettenetes sorsától a gondviselés még is megkimélte városunkat.

Részletes bepillantást engednek a Dobozi levelei azon ipari munkásságba is mely Debreczenben a hadak felszerelésére dolmány köpenyeggel való ellátására majdnem megszürés nélkül folyt. Az öltözet varratásnak a Károlyi hadai számára két főhelye Szatmár és Debreczen volt; mindkét helyen több mint 100 szabó dolgozott. A puskapor-készitésnek is Debreczen volt egyik főhelye; a nagyobb ágyu golyókat Mezenfréfen öntette a fejedelem, de kizsebbeket Debreczenben is. A debreczeni egyéb mester emberek és lakosokat máshova is elrendelték dolgozni. Ecsedről irja Krassay Márton Károlyinak: „az téglát vetik, már az debreczeniek vetettek vagy husz szeret." Még a város hóhérát is igénybe vette a hadviselés. Bessenyey Zsigmond irja Károlyinak: „Az hóhérért Debreczenbe beküldöttem Nagyságos Uram, a jövő kedden felköttötek az Nagy-ágod táborárul Gyula alól elszökött hajdukban."

A Károlyi és felesége közötti levelezés pontos és gyors közvetitéseben is sok figyelmet tanusit a debreczeni biró. Meg is vannak vele elégedve mindketten, ugy, hogy egyszer Károlyiné debreczeni biráné asszonyomnak egy fejőbinalyt küld ajándéka.

Sokat emlegeti Dobozi a török kereskedőket, kik közül különösen Temesvárról többen jártak Debreczenbe, és a kurucz seregek számára abaposztát szállitottak; sőt egy Mebbi basa nevü török kereskedő állandóan Debreczenben lakott a legtöbb baj a kereskedésben a miatt volt, hogy a külföldi kereskedők csak fehér pénzen akarták adni áruikat.

Irodalom — müvészet

* **Uj könyvek** jelentek meg s küldettek be hozzánk. Chappon Károlytól, a debreczeni tornaegylet müvezetőjétől és vivómesterétől az egyik, czime: „Kardvivás", kezdő és haladó vivók számára." (93 l. ára 60 kr.) Ehhez Vértessi Gyula, a „Debr. Ellen" volt szerkesztője s jeles fiatal iró irt előszót. A másikat Szüts Jenő dolgozótársunk irta: „Szivtörténetek," számszerint hát novella. (115 l. ára 1 frt) A munkára közelebb tüzetesen térünk vissza s most csupán annyit emlitünk meg, hogy mindkettő debreczeni szerzők terméke s a „Csokonai" nyomda részvény-társaság kiállitásának gondját és izlését dicsérik. Megjelent továbbá dr. Markó „A ragály és védekezésünk" czimü füzetének 3. kiadása. Sok hasznos utmutatást tartalmaz a beálló ragályok esetére. (Miskolcz, 1893. Lővy és fiai, 551 ára 1 korona)

* **Uj mücsarnok.** A képzőmüvészeti társulat, mint annak idején megirtuk, memorandumot dolgozott ki, a melyben az uj mücsarnok felépitésének szükségességét hangoztatja. Ezt a memorandumot tegnap küldöttség nyujtotta át Wekerle Sándor miniszterelnöknek, gróf Csáky Albin vallás- és közokta ásügyi és Lukács Béla kereskedelemügyi miniszternek, akik biztatólag bocsátották el a küldöttséget.

Helyi hirek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartatnak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Muzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapon ként. d. e. 10-től 12-ig.

A m. kir. meteorologiai intézet időjelzése a debreczeni távirda hivatalnál, február 27-én: borus, enyhe, szeles, jelentékeny csapadék nélkül.

Séta hangverseny a Margit fürdőben, minden vasárnap d. u. Rendezi a katonai zenekar.

Szinház, a Kossuth utczán. Naponként előadás. Kezdete este 7 órakor

Márcz. 1. 2. 3. 4. 5. 6. Rendes évi katonai sorozás a városháza kistanácstermében,

Márcz. 1—24. napjain lóosztályozás és lóvizsgálat a város istállójánál.

Márcz. 4. A debr. izr. betegs. és ápoló nőe. álarczos-bálja, az „Arany Biká“-ban.

Márcz 4. Alföldy tánczmester próbabálja a „Margit“ fürdőben.

Márcz. 5. Polgári kör közgyülése d. u. 3 ó.

Márcz. 11. Menyecskék piknikje az „Arany Biká“ ban.

Márcz 12. Az István malom közgyülese d. e. a városháza nagytermében.

Márcz. 12. Közgazdasági bank közgyülése d. e. a városháza kistermében.

Márcz. 19. Debreczeni keresk. ifjak önképző egyesületének évi rendes közgyülése, az egyesület helyiségében.

Márcz. 21. Katonai lóvásár.

— **A protestáns árvatartó alap.** A januáriusban tartott városi közgyülés határozatilag kimondotta, hogy az árvatartó alap felhasználásával egy városi árvaházat alapit s ezen ügyben való javaslat tevésre küldöttséget bizott meg. Nem sokkal ezen határozat hozatal után a debreczeni ev. ref. egyház számos tekintélyes elökelő tagja, a kik a közélet más terén is nagy szerepet töltenek be, értekezletre gyültek össze, hogy az egyház érdekeit és jogait ezen körülbelül 290 ezer frtra szaporodott árvatartó alapra vonatkozó, a városházán megindult mozgalommal szemben biztositsák. Az értekezlet első eredménye egy inditvány lett a presbitériumhoz intézve, arra nézve, hogy az egyház a városi tanácsnál ujitsa meg követelését ezen, kétségtelenül protestans vallásu árvákat illető alapnak az egyház kezelése alá leendő bocsátása iránt; továbbá, hogy bizottság alakittassék mely a kérvény sorsát figyelemmel kisérje, a prot. öntudatot feltámassza, ezt folyton ébren tartva, az egyház igazai javára döntő körökben hangulatot keltsen s a közgyülésen alkalmas időben akcziót inditson. — Ezen inditványt a ref. egyház presbiteriuma fölötte népes közgyülésében tegnap tárgyalta jó másfél órán keresztül Németh Lajos lelkész és Simonffy Imre kir. tan. főgondnok elnöklete alatt. Az inditványok elvileg és általánosságban való elfogadása felett egyértelmü, osztatlan volt a presbiterium akarata s felemelő, ünnepélyes pillanat volt az, a midőn Somogyi Pál főjegyző felolvasván az értekezlet jegyzőkönyvét és inditványát, Szikszay Szabó László, dr. Medve Kálmán, Dicsőfi József, Balogh Ferencz, Joó István tárgyilagos, az egyház követelésének igazságos, jogos és szükséges voltát bizonyitó, a protestans öntudatra, kötelességérzetre és összetartásra hivó, lendületes, szép beszédeik után a közgyülés nagy lelkesedéssel, egyhangulag határozattá emelte az inditványt. Vita csupán a felett volt: a tanácshoz intéztessék e a kérvény, miután a tanács az 1887-ik évben beadott hasonló kérvényre sürgetések daczára sem válaszolt még, vagy pedig a városi közgyüléshez; valamint kisebb vita támadt a kérvény szövegezése és tartalma felett is. Jól hatott a presbiteriumra Simonffy polgármester főgondnoknak ezen alap keletkezését, tulajdonjogát és czélját fejtegető hosszabb beszéde során tett ama kijelentése, hogy a várost, midőn városi árvaház felállitásának szükségét mondotta ki ezen alap felhasználásával, nem vezette ellenséges indulat az egyház iránt. Ezen alapból sem eddig, sem most mást, mint protestans árvákat, a tanács nem segélyezett s az alapnok ezen jellegét a város jövőre is fent fogja tartani. Mindenki osztozott Joó István liberális felfogásában. A tanitó képezde jeles igazgatója több izben zajos helyesléssel kisért beszédének első részében ezeket mondatta: A város közönségének 1861-ig (amikor legfelsőbb rendeletre az alaptőke két egyenlő részre osztatott s felét a katholikusok elvitték) folytonosan az volt a czélja és meggyőződése, hogy ezen alap megosztatlanul városi árvaház létesitésére fordittassék. S ezen felfogást teljes erejével támogatta a ref. egyház, annyival inkább nem mert az nem a hitfelekezetek lélekszáma arányában történt. Ha még nem volna megosztva az alap, vagy ha reményleni lehetne, hogy a katholikusoknak kiadott rész visszavehető lesz a város részére: a ref. egyház ma is szivesen beleegyeznék, hogy az egész alapból egy városi árvaház létesittessék. Ez nem ellenkeznék a protestantizmus felvilágosodottságával, szabadelvüségével és emberszeretetével. Ámde az alapnak királyi rendelettel történt két részre osztása olyan helyzetet teremtett, melyben a protestantizmusnak élet érdeke, hogy most már saját kezelése alá vegye az alapnak azt a részét, amely öt jogszerint teljesen megilleti. Miután még Kovács József és Osváth Ferencz is hozzászóllottak az inditványhoz a presbiterium elhatározta, hogy a városi közgyülésnél kérelmezni fogja a prot. árvatartó alapnak az egyház kezébe bocsátását, a kérvény sorsának figyelemmel tartására pedig bizottságot alakit, melynek tagjai: Csanak József elnök, dr. Király Ferencz, dr. Medve Kálmán, Némethy Lajos, Kiss Albert, Beke Mihály, K. Tóth Kálmán, Dicsőfi József, Kovács József, Szikszai Szabó László, dr. Szikszai Szabó József, Joó Isván, Tóth Sámuel, Balogh Ferencz, Kertész János, L. Nagy Bálint, Kovács Gábor, Kovács József és Somogyi Pál.

— **Kiss Áron ev. ref. püspök** ki, mint ismételten is örömmel jelentjük, már csaknem teljesen kiépült, különösen beszélő szavát fenyegetett betegségéből, orvosai tanácsára egyidőre még tartózkodni levén kénytelen minden nagyobb, idejét igénybe vevő munkától, Budapesten lakó fiához utazott, honnan meg majd Nagy Kőrösön lakó másik fiához megy nehány heti üdülő szórakozásra.

— **Debreczeni szini nyugdijegylet** vasárnap délelőtt közgyülést tartott Szikszay József elnöklete alatt. A közgyülésen jelen voltak és képviseltették magukat: Sesztina Lajos, Szepesy Gusztáv, Örvényi Ottó, pénztárnok, Kepes Géza jegyző, Dalnoki Béni, Dalnokyné, Lenkey, Lenkeyné Törökné, Mándokine, Foltényiné, Püspöky. A városi hatóságot Zöld Mihály tb. tanácsos képviselte. Előterjesztették a választmány jelentését, mely tudatja, hogy a mult évben nem tartatott közgyülés, mivel nem volt tárgy és kolerajárvány miatt nem is volt czélszerü pesti tagokat leczitálni. A felolvasott számadások szerint a nyugdijalap állása a volt 1891-ben, 37,697 frt 60 kr; 1892-ben 96,978 frt Örvényi Ottó pénztárnoknak a felmentvényt megadták és mert százforint tiszteletdiját minden évben visszaajándékozza az egyesületnek, ezekért köszönetet szavaztak neki. A választmány előterjesztette Dalnoki Béni abbeli inditványát, hogy a nyugdi egyesület pénzalapja olvasztassék be a központi nyugdijalapba. Ez az inditvány a közgyülésen nem volt tárgyalható, de a közgyülés elvben helyeselte azt a beolvadásra hajlandó lenne kedvező feltételek mellett. Ezután megállapitották a jövő évi költségvetést 2198 frt kiadással. Végül a tiszujltás következett, melynél elnökül megválasztatott Szikszay József, alelnökül Sesztina Lajos, Szepessy Gusztáv, pénztárnokul Örvényi Ottó, jegyzőül Kepes Géza, a választmány szintén a régi maradt. A nyugdijazott színészek közül beválasztattak: Mándoki Béla, Folténvi Vilmos, Dalnoky Béni és . idős Püspöki Imre. — A nyugdij intézet vagyoni körülményei az utóbbi időben roszra fordultak, részint mert a segélyezett tagok száma felszaporodott annyira, hogy a mult évi segély összeg 2940 frtra emelkedett: részint a miatt, hogy az intézet 38000 frt. tőke vagyona tulnyomólag takarékpénztárban lévén elhelyezve, nagyon alacsony kamatokat hoz s igy jövedelme is csökken. Ez azt eredményezte, hogy 1891-ben kénytelen volt az intézet hozzányulni a tőkéhez, hogy kiadásait fedezhesse; és 1891-ben 770 frt. 63 krt, 1892-ben 848 frt. 65 krt költött el a tőkéből. Az 1893 évi költségvetés szerint pedig már 960 frtig kell megerősiteni a tőke állományt. Ez a körülmény, hogy ily módon növekednek a kiadások és igy a tőke, aggodalommal tölfötte el az intézet fizető tagjait és Dalnoki Béni felvetette a kérdést, nem volna-é jobb, ha az intézet beolvadna az orsz. központi szinész nyugdijintézetbe. A tegnapi közgyülés azonban azt a kérdést nem tárgyalta, mert a jelenlévő hatósági biztos, Zöld Mihály tanácsnok kijelentette, hogy a tanács részéről fog az eljárás ez irányban megindittatni, aminek eddig az volt az akadálya, hogy az egylet jogosult tagjainak létszáma csak legutóbb volt megállapitható végérvényesen, de még most is lehetnek olyanok, akik az intézet irányában igénynyel léphetnek fel.

— **Arany lakadalom.** Körössy Antal nyugalmazott szolnoki r. k. tanitó, ki 56 évig volt a népnevelés ügyének buzgó apostola, s ki fáradalmát kipihenendő, Debreczenben gyermekei körében telepedett le; családi csendes körben ma ülte meg forrón szeretett hitvesével Mayer Jozefával házasságuk 50 éves jubileumát. Az agg párt többen halmozták el jó kivánataikkal, többek közt Dr. Wolafka Nándor v. püspök is. Erdekes, hogy az „öreg ur“, midőn a felől kérdeztetett meg, hogy miért nem kérte oly hosszu tanitói müködése után az arany-érdemkeresztet? Azzal felelt, hogy van neki aranyérdem keresztje és ez: az ő jó felesége!

— **A presbyteri közgyülés folytatása.** Az ev. ref. presbiterium tegnap nem tudta letárgyalni a napi rendre kitüzött ügyek nagy részét. Ezért nehány igen sürgős fontos ügy lévén a tárgysorozatban, — csütörtökön — márczius 2-dikán d. u. 3 órakor folytatni fogják a közgyülést. Ekkor kerül szőnyegre a nagy épitkezések ügye is.

— **A kereskedő társulat diszterme.** A debreczeni kereskedő társulat házának disztermét Markovszky festő iogja festeni 3000 frtért. A menyezetet és falakat a kereskedelmet, ipart, szorgalmat allegorizáló képek fogják disziteni.

— **A hatvan utczai gazdaság,** mint az ondódi ház után való és uj osztásu földbirtokoknak s azok terményeinek a károktól megóvása, az utak és hidaknak jó karban fenntartása végett alakult szövetkezet, tegnap d. e. 10 órakor a városháza kis tanács termében tartotta meg évi rendes közgyüiését, a Koszorus Lajos utcza gazdasági elnök vezetése alatt; a ki a közgyülést magyas szavakkal nyitotta meg. Beszéde után a közgyülés figyelmét a tárgysorozatra hivta fel, a melynek során a jegyzőkönyv vezetésére Szilágyi Bálint ügyvédet és jogtanácsost; a hitelesitésre pedig Szalay István és Jobbágy Imre gazdatársakat kérte fel. Ezután Szilágyi Bálint jegyző által az évi jelentés olvastatott fel, kiemelvén, hogy a

hatvanutczai gazdaság rendszabályainak megalkotása és annak alapján az utczagazdaságnak a leghelyesebb irányban ujjászervezése körül a főérdem Komlóssy Arthur ügyvédet, ugy is mint utcza gazdaságunknak a szervezés után közvetlenül 6 éven át volt ügybuzgó elnökét illeti meg. A jelentésnek fontosabb pontjai ezek: hátrányosok évről évre kevesbednek s igy a belrend fokozatosan fejlödik, külső rendet illetőleg a kártételek, mik azelőtt egymást a legsürübben követték a most már ritkán és gyéren fordulnak elő. Kádár és Veréb dülőutakat keresztülmetsző vérvölgy folyócskán 3 rendbeli hid a maga utján már teljesen kifizetett 375 frt 73 krért, — czélszerüen elkészittetett. A hatvanutczai gazdaság vagyona a következő: a takarékpénztárba helyezett összeg tőkében és kamatban 1893. Január 1-sé napjáig 1077 frt 89 kr, b. a tócóskerti tilalmas legelő területén lévő kutfelszerelés, hid és egyéb ingóságok becsértéke 105 frt. c. hatvanutczai lóvonatu vasut 1 db. részvénye 100 frt, mely összeg a helyi két rendbeli vasuti társaság egyesülése folytán változásnak van alávetve. Mindezen összegek együtt 1282 frt 89 krt tesznek ki. Az évi jelentés a közgyülés által örvendetes tudomásul vétetvén, a pénztárnoki és számvizsgálói jelentés felolvasása után, a pénztárnok és többi tisztviselők az 1892 évi számadás terhe alól felmentettek. Ezen alkalomból Koszorus Lajos elnöknek és a többi tisztviselőknek is odaadó és ügybuzgó eljárásukért Szalay István indokolt indítványára jegyzőkönyvi elismerés és köszönet szavaztatott. Ezután számvizsgálókul Jobbágy Imre, Kovács János kereskedő és Csórián József megválasztattak. Tisztviselők tiszteletdija, eljáró és csőszök fizetése megálapittatott. A tisztujitás megejtetvén elnöknek Koszorus Lajos, jogtanácsossak s jegyzőnek Szilágyi Bálint, felügyelőnek Kiss István, pénztárnoknak Szücs László, választmányi tagoknak Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Somogyi Dániel, Kertész Mihály, Jámbor István, Harsányi Mihály, Takáts János, Csiszár Ferencz Harsányi János, id. Bányai János, Harsányi István, Pásztor János, id. Végh András, Kovács János (Csok. u.) Temesváry Péter, Mike Ferencz. Póttagokul: Posta István, Nagy József (Garay u.) 3 évre megválasztattak. Elnök az ülést ½ 1 kor az ügyek teljes elintézése után bezárta.

— **Dalestély.** A városi dalárda szépen sikerült estélyt rendezett szombaton este az „Arany Bika“ disztermében. A közönség zsufolásig megtöltötte a termet annyira, hogy még a harmadik négyest is körülbelől 60 pár tánczolta. A nagy érdeklődés olyan jó kedvvel töltötte el a dalegylet tagjait, hogy az ének számok a szokottál is szebben sikerültek. Minden darabot megujráztak s mint rendesen a Rákóczy-indulóval záródott az estély.

— **Kirándulás a Macsra.** Steinfeld Mihály macs pusztai nagybirtokos ottani kastélyában ma számos előkelő gazda és városunk más kitünősége gyült össze köztük Simonfly Imre polgármester fontos gazdasági ügyek megbeszélése végett. Az urakat Steinfeld Mihály, mint házi gazda hivta meg, aki vendégei ma d. e. 10 órakor külön vonaton szállitotta ki macsi birtokára.

— A **főiskola köréből** A főiskolai „magyar irodalmi önképző társulat“ folyó hó 26-án tartotta meg havonta rendezni szokott, s a városi közönség által is figyelemmel kisért disz gyülését; mely az eddigieknél sokkal fényesebben sikerült, részint a városi közönség tömegesebb megjelenése, részint a szereplők gondos tanulmányra valló előadása által. A müsort Pótor Elemér 4 éves theológus nyitotta meg, mivel Lencz Géza rekedtsége miatt nem szavalhatott. Szavalatát a tömegesen meg jelent tanuló ifjuság s közönség tapssal jutalmazta. Azután Makkai Jenő 2. jh. mutatta be Madach „Ember tragodiájanak 12-dik szinéről irt érdekes, önálló gondolkozásra való szép kidolgozásu tanulmányát. Páli Lajos 3-ad éves theologus Petőfi „Salgó“ jából szavalta az utdlsó részletet, midőn Kompolti Dávid apját és testvér öcscsét megöli. Szép alakitása a közönség nagy tetszés nyilvánitását vivta ki. Mulattattó volt s érdekes mese szövéssel irott Szücs Béla 4 theológus a „két vőlegény egy menyasszony“ czimü humoros felolvasása amint méltóképen fejezett be Kecskeméthy Gyula 3 jh-nak megszokott, mulatattó vigszavalata mit megujráztak, — s másodszor is rendkivül érdekkel hallgattak mindnyájan.

— **Orvosi tanulmány ut.** Dr. Kellner Elek a gyomor és bélbajok különös tanulmányozása végett, Ewald tanárhoz Berlinbe utazott.

— **Birósági kinevezés.** Az igazságügyi miniszter Molnár Sándor debreczeni kir. itélőtáblai dijnokot a debreczeni kir. járásbirósághoz irnokká nevezte ki.

— **A Zion debreczeni betegsegélyző egylet** f. hó 26-án d. u. 3 órakor tartotta meg évi rendes közgyülését az izr. hitközség szent-anna utczai tanácstermében, mely ez alkalomból zsufolásig telt meg rendes és pártoló tagokkal. Stern József elnök megnyitó beszede után felolvasásra került az egylet két évi müködéséről szóló jelentés, melyet a buzgó és körültekintő elnökség több száz példányban kinyomatott és a tagok közt szétosztatott. E jelentésből különösen a következőket emeljük ki: Az egylet 2 évi fenállása óta 1011 frt 97 krt adott ki gyógyszerekre, 400 frtot özvegyi- beteg- és más segélyekre és 1616 frt 81 krt tiszteletdijakra, adminisztratióra s egyebekre. Ezen tetemes kiadás daczára a mérleg 1694 frt 27 kr. tiszta vagyont tüntet fel. Dr. Balkányi Emil és Dr. Burger Péter egyleti orvosok 4029 beteglátogatást tettek az egyleti tagok családjainál és 2096 rendelvényt irtak az egylet számlájára. A Dr. Glück Géza ügyvéd ur által átdolgozott és több lényeges ujitást tartalmazó alapszabályt, melynek czélszerü intézkedéseire legközelebb még visszatérünk, a közgyülés jóváhagyta. Miután a tagok száma immár a 200-at meghaladta, a választmány, mely eddig 9 tagból állott, az alapszabályoknak erre vonatkozó intézkedéséhez képest, 6 taggal kiegészittetett. Választmányi tagok lettek: Baum Miksa, Stern Izidor, Schvarcz Alajos Dr. Propper Mór, Weisz Mór és Bernát Jenő urak — Számvizsgálókul a folyó évre Reichmann Sámuel, Kohn Lipót és Jónás Mór urak lettek kiküldve. Miután még jkönyvi köszönet szavaztatott az elnökségnek és a választmánynak buzgó és fáradhatlan müködéséért, Simonovics Dezső titkárnak a tárgyilagos, kimerítő és szakavatottsággal szerkesztett jelentésért, végre Dr. Glück Géza urnak az alapszabályok átdolgozása körül vett fáradozásáért, elnök az ülést berekesztette.

— **Az iparoskör** által január 26-ra kitüzött közgyülésen a tagok elegendő számban nem jelenvén meg, ezen közgyülés megtartása ujabban márczius 12-re (vasárnap) délután 3 órára — ugyanazon tárgysorozattal — a kör helyiségébe kitüzetett.

— **Közbirtokossági testületté** alakult H.-Dorog város birtokossága az osztatlan, de arányban tagolt 1500 holdnyi legelőjének kezelése czéljából. Amint bennünket értesitenek, e hó 24 és 25 napján tartotta meg alakuló közgyülését, több ezer birtokos vett részt e gyülésben. A terem, melyben csak másfélezer ember fér állva, zsufolásig megtelt. Az alapszabályok előterjesztettek s targyalás után elfogadtattak. Ezután Farkas Pál elnök a választás rendje felől, Ferenczy Elek főszolgabiró mint politikai biztossal együtt intézkedése ket tettek. Közfelkiáltástal elnökké: Rajk Imre gőzmalomtulajdonos, megyebizottsági tag, épitési vállalkozó lett megválasztva. Birtokossági felügyelővé, inspectorrá Nagy Miklós ügyvéd, megyebizottsági tag s a Debr.-B.-Szt.-Mihályi vasut igazgatósági tagja, — pénztárnokká Kiss Illés, egyházi pénztárnok lettek kikiáltva. A 24 bizottsági tag megválasztása után a legnagyobb izgalmak közt tartatott és lefolyt gyülés d. u. 4 órakor véget ért s nagy áldomásra oszlott fel.

— **Szavazás egyházi tanácsbiróságra.** A debreczeni ev. ref. presbiterium tegnap tartott közgyülése hatos szavazatát Nagy Lajos konyári lelkészre adta, a debreczeni egyházmegyében még mindig üresen lévő egyik tanácsbirói tisztség betöltésénél.

x **Időszerü.** Oly esetben, mikor cognac orvosilag rendeltetik, ne tessék venni olyan jegyü cognacot, mely a sikerre nem nyujt elég garantiát, vagy külföldről származót, hanem egy kitünő hazai gyártmányt tessék választani mely az olcsóság elönyeivel is bir. Ilyen gyártmány a Cognac Ipar részvény-társaság cognacja, Budapesten melyet ezennel t. olvasóiek figyelmébe ajánlunk.

Táviratok.

Árvizek.

Budapest, febr. 27. (A „Debr. Ellenőr“ ered. távirata. Érk. d. u. 5 órakor.) Sruis Szerbiában teljesen elöntve. Jégzajlás következtében több ezer ház nagy veszélyben.

Kalocsáról szinte óriási árviz veszedelmet jelentenek; az egész környék viz alatt áll s a lakók menekülnek. Gegyenből asszonyokat s gyermekeket Uszodra szállitják. Bethlen földm, miniszter Földváry alispánt Kolocsára miniszteri biztosul kirendelte

A Házból.

Budapest, febr. 27. (A „Debr. Ell.“ eredeti távirata. Érk. 5 órakor.) A mai ülésen a földmivelésügyi tárczát folytatták. Mellette beszélt Miklóssy Gyula, ellene Bernáth Dezső, Bujanovich, Ivánka, Ernust, Heckenast, Reitter.

Vajai megy.

Budapest, Febr. 27. (A „Debr. Ell.“ er. táv. Érk. 5 óra.) Vajait hir szerint kiküszöbölik a függetlenségi pártból.

Holnap hir szerint a függetlenségi pártban heves vita lesz, Eötvös Károly és Polonyi Géza között a katholikus autonomia miatt.

Ünnep Szófiában.

Budapest, febr. 27. (A „Debr. Ellenőr“ er. táv. Erk. 5 ó.) Szófiában Ferdinánd bolgár fejedelem születésnapját tegnap nagy fénynyel ünnepelték meg. A lelkesedés általános.

Népszinházi tüntetések.

Budapest, febr. 27. (A Debr; Ell. ered. távirata. Erk. 5 órakor.) A népszinházban tegnap este ismétlődtek a tüntetések. — Solymosi a Kossuth nótát négyszer volt kénytelen szöveggel együtt elénekelni.

Törvényszéki csarnok.

* **A Feischl féle csőd** hitelezőit a biróság márczius 4-ére hivta össze, hogy őket kikérdezzék beleegyeznek-é egy felől a tömeggondnok, másfelől a Lippmann Sámuel és Lusztig Mór között létre jött egyezségbe.

Közgazdaság.

* **Hajdúvármegye egészségügye.** Vármegyénkben a mult hét végén négy helyen fordult elő a házi állatok között ragadó betegség: lépfene Nádudvaron, takonykór B-Ujvároson száj és körömfájás Sámsonban, sertésorbáncz Földesen. Debreczenben takonykór, száj és körömfájás és tényészbénaság jelentkezettt.

* **Vasuti előmunkálati engedélyek.** A kereskedelemügyi m. k. miniszter Klobusiczky Béla, monospetrii lakosnak, a bihari helyi érdekü vasutak Pap-Tamási állomásától Pocsaly, Esztár, Henczida, Gáborján és Péterszeg irányában a m. kir. államvasutak Berettyó ujfalu állomásáig vezetendő helyi érdekü vasutvonalra. az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Államkölcsön méhesek berendezésére** Bethlen András gróf földmivelésügyi miniszter a hazai méhészet előmozditása czéljából méhesek felállitására nyujtott kamatnélküli államkölcsön kedvezményben részesitette Dobrossy István h. nánási tanitót és Szabó Imre h. böszörményi erdőőrt.

—

Budapesti áru- tőzsde.

(Febr. 25.)

Buzát ma mérsékelten kináltak, a kereslet korlátolt volt. Elkelt lanyha irányzat mellett 10,000 q tartott áron.

Egyéb gabonanemükben csekély üzlet
Határidőüzlet. A határidőüzletben az irányzat lanyha.

Határidők jegyzése déli 12 órakor: Buza őszre 70.5—7.47, tavaszra (1893-ra 7.48—7.49 Tengeri máj.—jun.-ra 4.78—4.79. Zab tavaszra 5.60—5.62. Káposztarepcze aug.—szept.-re 12.30—12.40 forinton.

Hivatalos árfolyam.

— Budapesti értéktőzsde. —

1893. február 25.

Magyar aranyjáradék 6%	—.—
Magyar aranyjáradék 4%	116.—
Magyar papirjáradék 5%	100.—
Magyar vasuti kölcsön	123.—
Magyar kel. vasuti államköt. I. kib.	—.—
Magyar kel. vasuti államköt. II kib.	—.—
Magyar kel. vasuti államköt. III. kib.	120.50
Magyar földtehermentesitési kötvény	—.—
Magy. földtehermentesitési köt. zárad.	—.—
Temes-bánáti földtehermentesitési kötv. zárad.	—.—
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	—.—
Horvát-szlavon földtehermentesitési kötvény	—.—
Magyar nyereménysorsjegy-kölcsön .	152.—
Tisz szabályozási és szegedi sorsjegy	144.50
Osztrák járadék papirban	99.—
Osztrák járadék ezüstben	98.75
Osztrák járadék aranyban	117.25
1860-iki osztrák államsorsjegyek .	149.50
Osztrák-magyar bankrészvény . . .	990.—
Magyar hitelbank-részvény	396.75
Osztrák hitelintézet-részvény . . .	334.70
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	568.—
20 frankos arany (Napolend'or) . .	962.—
Német birodalmi márka	59.25
London	121.20
20 márkás arany	11.85

Erőtlen napsugàr ....

— Sasion-apróság —

Ragyog a nap, de még mindig nem bir a körénk fagyott Kamacsatkával. Jaj de vastag bundába öltöztetett a tél; a tavasz nehezen bir a jegesmedve bundába burkolódzott termetéből kaczki, virágos gigerlit csinálni.

Kijárok a szabadba, fürkészem, mikor ébred már a természet, hogy mikor kezdi ezután a zordon, locspocsos sáros valóság után az ő szép, tavaszos, dalos álmait . .

Ej, de hisz nincs még hatalma a napsugárnak . .

*

Hideg; makacskodó febrúar olyan vagy, mint egy sokáig szunnyadó, édes leány-sziv, mely a gyermekkor bimbójából sem bir kivirulni, beleérni a virágokkal pirosló, gyümölcstermő, buja nyárba.

Olyan vagy mint egy kékszalagos, fehér ruhás kicsi leány, akire ugy fáj a foga annak a derek jó fiunak: a szeme örökké rajta csügg s keresi a tekintetét a kék szemeknek, melyek még inkább a pille után csapongnak a mezőn s nem keresik az ábrándos csillagokat az éjsötét égen.

S ha a jámbor fiu egyedül maradt vele a kedves kis szobácskában, a hol csend van, hogy sziveik dobogása is hallható, ép megfogja a kezecskéket, hogy hozzá kezdjen a nagy merénylethez, elkezd neki beszélni a legutóbbi próba-bálról, a hol neki olyan sok kis urfi udvarolt s olyan sok-sok torta volt felhalmozva az asztalon.

Es nem tud beszélni a szivével, mikor magára maradt vele a kedves kis szobácskában a hol csend van, hogy a szivek dobogása is hallható.

S ha lehivja őt a kertbe, hol susogó lombok borulnak össze szelid, madárdalos lugassá . .

Szemeivel, szavaival, kézszoritásaival nem tudja még leánynyá, nővé érlelni azt a zsenge, pajkos teremtést, akit szerelmes lelke rajongva ölel körül . . .

Nincs még hatalma a napsugárnak . .

*

Nem akar eljönni a tavasz . .

Kijárok a szabadba, fürkésző szemmel nézem a fákat, nem kacsingat-e már felém az ágról duzzadó, lombos, illatos jövendőt igérő rügy, . fölnézek a légbe, mely tiszta, mint az ég, ahol csak az angyalok lehelnek, nem czikázik-e át rajta egy csicsergő kis postása a tavasznak . , és kémlelem a bokrok alját, nem mosolyog-e felém a hóvirág szerényen, csak a moha közül igérve a virágos tavaszt, mint vőlegényének az ara szemérmes szeme a kimondhatlan boldogságot . .

A természet élte, ereje még nem pattant ki rügyben, mosolygó virágban.

Nincs még hatalma a napsugárnak . .

—tt.

A GONOSZOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti regénye. —

— Irta: **Sz Buday Etel.** —

II. fejezet. 8

(Folytatás.)

— Már pedig éppen ő figyelmeztetett engem. — De már annyi minden félét összefecsegtem, és meg sem kérdem, vagy hagyom, hogy megmondhassa mért szerencséltetett látogatásával édes Helénke? mert azt csak nem hiszem, hogy ősz fejemben jött gyönyörködni. — Ugy-e bár?

— Most az egyszer pedig elhiheti édes Hermann ur, hogy egyedül önhöz jöttem, felhasználva e kis szabad időmet a midőn szegény mamánál van Teréz néni, hogy önnel kicsevegjem ugy kedvemre magam. Mert higyje el az az örökös hallgatás és csönd mi odafönt körül vesz, már kezd kiálhatatlan lenni; még kedvemre sem zongorázhatok, mert tudja mily erősen játszom, behallik mamához s ő nem türheti.

— De hátha papa ezt nem szeretné.

— Ugyan miért?

— Hogy a vásárlók itt találhatnak.

— Óh Istenem! hisz sokszor órákig sem jön senki.

— Na de még sincs az ember biztositva — hanem azért egyszer — máskor még is meg fogom kisérleni a játszást, édes Felix ur.

— Nagyon helyesen fogja cselekedni Heléne kisasszony s ha tanácsolhatnám egy alkonyatkor jöjjön le — ilyenkor ritkábban jönnek a vasárlók. De mondja csak Heléne, mint tetszik önnek Morson Alfréd?

A lányka arczán ismétlődött a pir, e minden előzmény nélkül tett kérdésre, és zavarral, vontatottan válaszolt.

— En . . . én . . . igazán — még e felett nem is . . . gondolkoztam.

— Ej nem gondolkozni kell, hol érezni szokott az ember Heléne kisasszony. Hát csak azt akartam megtudni, hogy ugy bensejében részeltette-e némi figyelemre azt a derék fiut . . No de látom — tekintett szavait meghazudtolóan a lánykára az öreg — hogy oly kevéssé vette őt figyelembe, mint a pék inast, ki ki s be jár a házból . . .

— Ó, nem mondtam én azt . . . De milyen érdekből tevé bozzám e kérdést Felix ur? szólt a leány lesütött szemmel várva a feleletet.

— Csak ugy kiváncsiságból — vagy jobban mondva azért mert én ez ifjut nagyon szeretem, és szivesen hallok felőle bárkitől is dicsérőt s annál inkább azoktól kiket szeretek; és lássa, oly együgyü voltam, hogy azt hittem kegyednek is dicsérőleg kell felőle szólania. Hiába, hiába, már ilyen együgyüekké lesznek az öregek.

— Óh a világért sem félix ur, inkább melegebben érzőkké.

— Ugy van, ugy . . . a mi időnkben a lányok is tudtak melegen érezni, és véleményt mondani az ifjakról. . . haj-haj! már az igaz, hogy régen volt. Pedig lássa Helénke az az ifju bensejében, igen szép véleményt alkotott magácskáról, habár nem is mondta nekem, de azért én azt jól tudom, és a multkor itt is hagyta nálam egy saját szerzeményü dalát, kérve hogy kegyed rózsás ujju kis kezébe juttassam, mert nincs személyes bátorsága átadni . . . . No elfogadja — átadjam? . . . Es egy tekercs hangjegyet rózsaszin szalaggal átkötve, nyájasan nyujtá e szókkal Helénnek.

— Ugy adom át éppen, amint kaptam, kioldatlan fölbontatlan Helénke.

A leány reszkető kezekkel vette át az ajándékot, homlokáig elpirulva; miben ugy látszott, hogy az öreg gyönyörködik, s többet nem birt szólni mint — „köszönöm.“

— Ó nincs mit Helén kisasszony. Igen örvendenék ha kedvező birálatot kapna az a derék fiu — mert birálatot vár ám . . . s ha tetszését megnyeri kicsikém — az öreg ilyen bizalmas elnevezést gyakran megengedett magának, ugy maguk között, ha más nem hallá; mivel Helént születése perczétől ismerte — ugy elő adatja a legközelebbi zenekedvelők hangversenyén. De csak ugy, ha ön jónak találja müvét.

— De Istenem, mint várhat ő tőllem zenebirálatot!

— Igen egyszerüen Helén. Nem komoly zenetudományu birálhatja meg e szerelmi dalt, hanem csak egy mélyen gyöngéden érző leány sziv. Es én tudom; ő is tudja, hogy magácska ilyennel bir.

— De hisz én valóban azt sem tudom hogy van-e szivem, vagy legalább is még nem értem reá megvizsgálni mit érez.

— No majd reá ér, e dalt vizsgálva, önszivébe is betekinteni gyermekem — szólt a kis torzomborz haju öreg meghatottan.

(Folyt. köv.)

A közönség köréből.*)

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon rokonok jóismerősök, kik korán elhunyt, szeretett nőm végtisztességtételén fájdalmamat megjelenésökkel enyhitették fogadják legforróbb köszönetemet.

Debreczen, 1893. Febr. 25.

Bencsik István.

Apró-cseprő.

Bók. Schröder-Devrient hirneves énekesnő egy izben meglátogatott egy kritikust. A szobában meglehetős rendetlenség uralkodott. Minden széken hevert valami:

— Miért nem foglal helyet miss? kerdi a kritikus, aztán észreveszi a bajt s hozzáteszi:

— Persze, a hol ön szerepel, nincs üres hely.

*

Fönn az égen ragyogó nap
Csillanó tükrén a tónak
Mint az árnyék leng a csónak.

Mint az árnyék olyan halkan,
Észrevétlen, mozdulatlan,
Andalitó hangulatban.

A vad alszik a berekben,
Fegyv remmel a kezemben
Ringatózom önfeledten.

Nézem ezt a szép világot,
Mennyi bübáj, mily talányok!
Mind, a mit körültem látok.

Vajda János.

*

A házasélet hasonló a gordonkához; ez adja meg az élet alaphangját; a szerelem fujja a flótát, gyermekek a sipot, a szomszédok a harsonát.

Weler.

*

*) E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Mikor az asszonyok először szeretnek, szeretik a szeretőt, azután már magát a szerelmet.

Larochefoucauld.

*

A kamélia jubileuma. A párisi „Figaró“ konstatálja, hogy most van száz éve annak, hogy Franciaországban először nyilt a kamélia.

*

Virágillatok. Egy Ménard nevü fiatal franczia botanikusnak sikerült megtalálni a virágokban tulajdonképeni helyét amaz illatoknak melyek parfümökként jönnek alkalmazásba. Az egyes virágrészek mikroszkopikus megvizsgálása után meglehetett állapitani, hogy az ätherikus olajok, melyek a specifikus virág illatot okozzák, a kehely (?) és a korona belső oldalán vannak felhalmozva. A virágrészek külső oldala ellenben a festéktestecskék és csersav nagyobb halmazát mutatja; ez utóbbi okozza az ismert keserü izt, a mivel a szétrágott friss virágok birnak. A cholopyl, melynek a mezők és erdők szemgyönyörködtető zöldje köszönhető, képezi apró hólyagcsáiban ama retortákat, melyekben az emlitett illatok létrehozatnak. A virág külső oldalán, hol a napsugarak közvetlenül érik, a cholopryll csersavvá és festékanyaggá változik át, belül pedig az illatos olajokká. Igy a chloropyll, mely a növénynek azt a képességét adja meg, hogy szénsavból és könenyenből szénhypratokat, vagyis „levegőből“ organikus anyagokat alkot, egyszersmind székhelye az üditő parfümöknek. Heine egyszer azt ajánlotta, hogy a virágokat illataik szerint szedjük rend szerébe. Mit mondana, hozzá, hogy ime a viragillat sem kerülhette el a tudományos kutatást.

Pályázatok. A fernezelyi m. kir. kohóhivatalnál hivatalnoki állás 2 h. a. — A nagybányai bányaigazgatóság kerületében kohótiszti állás 2 h. a. — A váczi kir. orsz. fegyintézetnél II. oszt. fegyőri állomás 5 h. a. — A pozsonyi kir. pénzügyigazgatóságnál egy fogalmazó gyakornoki állás 3 h. a. — A topánfalvi kir. járásbiróságnál aljegyzői állás 2 h. a. — A soproni m. kir. pénzügyigazgatóságnál végreaajtói állás 2 h. a. A budapestvidéki m. kir. pénzügyigazgatóság számvevő osztályánál számgyakornoki állás. — A körmöczbányai magyar kir. pénzverőhivatalnál hajdui állás 4 h. a. — A mitrovicai m. kir. folyammérnöki hivatalnál mérnöki állás 4 h. a.

Idegenek névsora.

Bika szálloda. Bárò Fejérváry Imre Budapest, Gyémánt Míhály birtokos T.-Füred, Mandel J. birtokos Derecske, Schick Endre tisztartó Szaniszló, Barcs J. ügyvéd Budapest, Klein Mór kereskedő Budapest, Lifka J. kereskedelmi utazó Bécs, Győri J. kereskedő Budapest, Lőrincz M. és Klein kereskedők Nagyvárad, Binder J. kereskedő Bécs, Makay százados Pozsony. Presburger kereskedő Bécs.

Angol királynö szálloda. Recf Armin kereskedő Bécs, Haus Grimm kereskedő Bécs, Sorger Ferencz kereskedő Grácz, Berger Soma kereskedő Budapest, Szemrényesi Lajos tisztviselő Budapest. Szántó Lajos ügyvédjelölt Debreczen, Dr. Roth Izsó ügyvéd Nyirbátor, Katz Ignácz birtokos Zsámbó, Molnár Mihály kereskedelmi ügynök Budapest, H. Greuser kereskedő Berlin, A. Krauer kereskedő Bécs.

Frohner szálloda. Fischer Mór utazó Bécs, Löwinger W. utazó Budapest, Kepes László Budapest, Klein utazó Budapest, Schwarcz T.-Füred, Mezey Béla utazó Budapest, Barbolovicziss Wirgil Hatvan, Kramer Irma Ersekujvár, Lebovicsiu Mór utazó Budapest, Deutsch Sándor kereskedő Eger, Fischer Ignácz utazó Kassa, Golberger Ignácz utazó Budapest, Mann Adolf birtokos Margitta, Berge Adolf kereskedő Csenger, Löwinger Márton utazó Budapest.

Debreczeni Városi szinház.

II. Idénybérlet 125. szám. Páratlan. **VII. Kis bérlet 5. szám.** Páratlan.

Bérletfolyamban:

Ma, Hétfőn 1893. február 27-én:

A szultán.

Holnap, Kedden február 28-án:

Ugyanez.

A kis lutri huzásai.

— Február 25. —

Bécs	75	84	55	11	5
Grácz	82	55	40	85	18
Temesvár	53	49	80	24	67

Nyilt-tér.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül** szállit: **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket, méterenként **45 krtól 11 frt 65 krig** postabér és vámmentesen, sima, csikos, koczkázott és mintázottatkat, damasztot, stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin s árnyalatban). Minták póstafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. (1)

Med. universal.

Dr. Gutmann Ede

Budapesti és Ischli fogorvos

Debreczenben állandóan letelepedett.

Ajánlja magát a t. cz. közönségnek,

száj és fogbetegségek

gyógykezelésére,

arany és másnemü tömetek és mindennemü müfogak készitésére. Operátiok kivánatra narkozissal is eszközöltetnek. Lakik főpiacz 1899. sz. a. I. emelet (Hungária kávéház mellett.)

Rendel: 9-től 1-ig. 3-tól 5-ig.

A Cognac-Ipar

részvény-társaság

BUDAPESTEN.

Gyártmányai a nemzetközi

bor- és élelmezési kiállitás

juryje által

(udvari és egészségügyi tanácsos Vogel tanár eln.)

közegészségügyi szempontból a legmagasabb kitüntetést egyedül nyerték el, és alábbi orvosi tekintélyek elismerésének örvendenek.

Dr. Angyán tanár — Dr. Kovács tanár
Dr. Kétly tanár — Dr. Müller tanár
Dr. Kézmársky tanár — Dr. Réczey tanár
Dr. Korányi tanár — Dr. Stiller tanár
Dr. Tauffer tanár.

A számos elismerő levelek közül, melyek igazolják, hogy ezen cognacgyártmányt a legelső hely illeti, csak az alábit közöljük egész terjedelemben:

Ország. m. kir. chemiai 4s közp. vegykisérl. állomás.

(Földmivelésü. m. kir. miniszterium.) 1437/1892.

Igazolvány.

Az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykisérleti állomás részéről hivatalosan igazoltatik, hogy a *COGNAC-IPAR RÉSZVENYTÁRSASÁG* cognac-gyára a modern technikai és az egészségügyi követelményeknek megfelelőleg van berendezve s az ott gyártott készletből f. hó 21. napján hivatalosan vett (ötféle) cognac-minták *mindegyike kifogástalan jó minőségünek* találtatott.

Budapesten, 1892. október hó 28-án.

Az igazgató helyett:
Tóth s. k.

Sziveskedjék tehát csakis ezen gyártmányokat rendelni. Megbizások intézendők a

Cognac-Ipar

részvénytársasághoz

BUDAPESTEN. Képviselő Debreczenben:
Hochfelder Jakab.

Eladó épületi anyagok.

A Nagy-Csapó-Vár-utczai 358. sz. zenedei telken levő s alább felsorolt

épületi ócska anyagok zártajánlat utján megvehetők.

Feltételek:

1. Eladás tárgyai, a Csapó-utczai oldalon lévő épületnek, **földszine feletti összes részei,** (pincze falak s pincze-boltozat ezuttal nem eladók); a **félszer,** (eddig nyári étkező helyiség), **verem, összes kő- és fakeritések.**

Köbméter szerinti kiszámitással s tüzetes tájékozással a **TÓTH ISTVÁN épitész irodája,** (Piacz, Tisza-palota, első emelet), szolgál.

2. A félszerre elkülönzött ajánlat teendő. A többi anyagokra is **két külön ajánlat tétessék,** aszerint, amint a vevő a törmelék eltakaritását vállalja, vagy nem vállalja.

3. A zárt ajánlatok **60 frt bánatpénzzel** együtt Simonffy Emil, zenede igazgatóhoz nyujtandók be, legkésőbb **1893. márczius hó 4-ik napjának d. u. 5 óráját.**

4. A bontás s anyag elszállitás a felügyelő utasitásai szerint a **vevő költségén** történik s az ajánlat elfogadásától számitott **3 hét alatt** be kell fejeztetnie.

A mi megvett anyagot ez idő alatt a vevő el nem hordat, az kárpótlás nélkül a Zenede tulajdona marad.

5. A választmány az aránylag legkedvezőbb ajánlat elfogadására sincs kötelezve. Ellenben az, kinek ajánlata elfogadtatott: **48 óra** alatt bánatpénzét, elvesztésének terhe alatt, a vételárra kiegésziteni **tartozik.**

Debreczen, 1893. febr. 23

A debreczeni zenede választmánya.

BORMÉRÉS.

Van szerencsénk a nagyérdemü közönség b. figyelmébe ajánlani, hogy

DEBRECZENBEN,

HATVAN-UTCZA,

BIGNIÓ-féle házban

fiók-bormérést

nyitottunk s itt borainkat

literenként 40 krtól

feljebb árusitjuk el.

Midőn uj vállalatunk iránt a nagyérdemü közönség szives pártfogását kérjük, maradunk teljes tisztelettel

a „VÁRADI“-fele

pinczészet

VILLANY, (Baranyam.)

A „Debreczeni Ellenőr“

kiadóhivatala.

A „CSOKONAI“

NYOMDA és KIADÓ

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

szives figyelmébe ajánlja a modern nyomdászati követelményeknek megfelelően berendezett

könyvnyomdáját,

mely ujabban a LEGDISZESEBB BETÜKKEL szaporittatott s igy a legkényesebb igényeket is kielégitheti.

KÖNYVKÖTÉSZETE,

melyben a LEGKITUNŐBB GÉPEK vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb könyvkötésetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan és gyorsan teljesit.

A saját kiadásában megjelenő

„Debreczeni Ellenőr“ részére

hirdetéseket olcsón elvállal.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t nyomása. 1893.